

Školní vzdělávací program
pro školní družinu
ZŠ a MŠ Kostelany

Platnost od: 1. 9. 2022

Vypracovala: Evženie Vintrlíková, DiS.

Charakteristika školní družiny

Školní družina pracuje při ZŠ a MŠ Kostelany, okres Kroměříž. Jedná se o malotřídní školu, kterou navštěvují žáci 1. -5. ročníku. Kapacita družiny je 20 žáků.

Organizace chodu ŠD musí v současné době reagovat na aktuální hygienická a protiepidemická nařízení. Proto byla ranní družina zrušena a žáci tráví čas od příchodu do školy po zahájení vyučování, od 7:00 do 7:30 hodin, ve svých třídách pod vedením třídních učitelek.

V odpolední družině se žáci díky rozdílným rozvrhům, doučování a zájmovým kroužkům prostřídají, pracují však již pod vedením vychovatelky ŠD. Odpolední družina probíhá od 12:15 do 14:15 hodin.

Personální podmínky

Provoz odpolední školní družiny zajišťuje 1 vychovatelka.

Podmínky přijímání, průběhu a ukončování vzdělávání

ŠD je určena pouze pro žáky 1.-5. ročníku ZŠ a MŠ Kostelany. Přednost při přijímání mají žáci nižších ročníků a žáci dojíždějící z okolních obcí.

O přijetí účastníka do školní družiny rozhoduje ředitelka školy. Přijetí žáka do školní družiny je podmíněno řádně vyplněnou a zákonným zástupcem podepsanou přihláškou do školní družiny. Ta obsahuje údaje o účastníkovi, o jeho odchodech a příchodech do ŠD, popř. o osobách zplnomocněných vyzvedáváním žáka ze školní družiny. Zákonný zástupce je povinen nahlásit informace o zdravotním stavu nebo o osobnostních zvláštностech účastníka.

O ukončení vzdělávání ve školní družině rozhoduje ředitelka školy. Rodiče mohou odhlásit účastníka na základě řádně vyplněné odhlášky, která je k dispozici u vychovatelky ŠD. Ředitelka může rozhodnout o vyloučení účastníka ze ŠD, pokud ten soustavně porušuje Řád školní družiny, ohrožuje zdraví a bezpečnost svou či ostatních účastníků nebo dojde k jiným závažným kázeňským přestupkům.

Maximální kapacita školní družiny je dvacet žáků. Kromě ŠD však ve škole fungují další zájmové kroužky, na které je brán zřetel při plánování činností družiny. Vychovatelka ŠD spolupracuje s vedoucími kroužků a pedagogy volného času při předávání žáků a časové i místní organizaci činností.

Délka a časový plán zájmového vzdělání

Zájmová činnosti v ŠD je poskytována po dobu 10 měsíců, tedy během celého školního roku. V době podzimních, vánočních, pololetních a jarních prázdnin se po dohodě se zřizovatelem činnost školní družiny přerušuje. Provoz ŠD je uveden ve Školním řádu družiny. Příchody a odchody i přítomnost v jednotlivých dnech týdne je ovlivněna individuálními potřebami jednotlivých žáků.

Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

V ŠD je respektována individualita každého žáka.

Na adekvátních podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami se spolupracuje, s přihlédnutím k jejich handicapu, s rodiči a s pedagogy. Podle charakteru a stupně jejich omezení je umožněno začleňování do volnočasových aktivit a zajištění podmínek k rozvoji jejich integrace. Respektují se podpůrná opatření navržená PPP a dalšími odbornými pracovišti.

Pro nadané či talentové žáky jsou nabízeny doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu, podporují se a rozvíjí jejich schopnosti.

Materiální podmínky

ŠD je součástí budovy základní školy. Po rekonstrukci v roce 2006 sestává ze dvou místností v půdní vestavbě školy. Jedna z nich zároveň slouží jako počítačová učebna, druhá je hernou.

Žáci mohou využívat jak počítače, tak tablety jako zdroj pro získávání nových informací, popř. pro potřeby domácí přípravy, při tvorbě referátů apod. Herna je vybavena velkým množstvím edukačních deskových her, stavebnic pro rozvoj logického myšlení a kreativity a výtvarného materiálu. Součástí družiny je i čtenářský koutek vybavený dětskou beletrií i naučnou literaturou, zpěvníky a nápadníky pro výtvarné tvoření.

Během odpoledního pobytu žáci využívají také školní hřiště a zahradu.

Ekonomické podmínky

Úplata za zájmové vzdělávání činí měsíčně 60 Kč (rozumí se tím i účast jediný den v měsíci). Úplata se hradí 2x ročně, nárok na vrácení platí pro žáka s dlouhodobou absencí, a to po dohodě s ředitelkou školy. Datum úhrady určuje ředitelka a seznamuje s ním rodiče.

Na úplatu za zájmové vzdělávání může být poskytnuta sleva nebo její úplné pominutí při pěstounské péči nebo v sociální nouzi. Rodiče podávají žádost na ředitelství školy a přikládají doklad sociálního úřadu pro uznání této výjimky.

ŠD využívá také zdrojové financování (zřizovatel školy, sponzorské dary).

Podmínky BOZP

ŠD zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, ve kterém se žáci cítí dobře. Podporuje dobré vztahy mezi žáky, pedagogy, rodiči a širokou veřejností.

Bezpečnost je zajištěna školním řádem ZŠ a vnitřním řádem ŠD.

Obsah vzdělání

Proces pedagogického vzdělávání v ŠD se zaměřuje na následující klíčové kompetence:

- **Kompetence k učení**

Žáci se učí s chutí, započatou prací se snaží dokončit. Kriticky hodnotí své výkony, kladou si otázky a hledají na ně odpovědi.

- **Kompetence k řešení problémů**

Žáci se snaží samostatně řešit problémy, které odpovídají jejich znalostem, schopnostem a zkušenostem. Náročnější problémy řeší s pomocí dospělého. Hledají různé varianty řešení, využívají dosavadní zkušenosti a kreativitu.

- **Kompetence komunikativní**

Žáci se snaží zapojovat do komunikace, respektují názory druhých, dokážou vyjádřit svoje názory. Využívají osvojené základy slušného chování a snaží se rozpoznávat vhodné a nevhodné chování. Komunikují bez ostychu s dospělými i se svými vrstevníky.

- **Kompetence sociální**

Žáci se učí plánovat, organizovat a hodnotit, rozpoznávat vhodné a nevhodné chování, respektují dohodnutá pravidla, dokážou přijmout kompromis, ale také se prosadit. Respektují druhé, jsou solidární a tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

- **Kompetence občanské**

Žáci chápou své povinnosti, uvědomují si svá práva a práva ostatních. Vnímají nespravedlnost, šikanu, agresivitu a dovedou se proti nim bránit. Dbají na osobní zdraví a bezpečí své i druhých.

- **Kompetence pracovní**

Žáci si váží práce svých spolužáků, dodržují pořádek na pracovním místě, dbají bezpečnosti práce, jsou ohleduplní k přírodě.

- **Kompetence k trávení volného času**

Žáci umí účelně trávit svůj volný čas, rozvíjejí své zájmy v organizovaných či individuálních činnostech, umí odmítnout nevhodné nabídky k trávení volného času.

Cíle vzdělávání

ŠD navazuje svou činností na školní vzdělávací program školy. Nabízí žákům kvalitní využití volného času a rozšiřuje poznatky, které žáci získali ve škole. Účast na aktivitách není povinná, jsou respektovány individuální fyzické a psychické potřeby žáků, jejich věk a momentální nálada.

- Prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí
- Smysluplné využití volného času
- Rozmanitost zájmové činnosti
- Zlepšování komunikace mezi dětmi a dospělými
- Osvojování si základů slušného chování
- Vytváření kladného vztahu k přírodě a potřeby chránit svět kolem nás
- Rozvíjení osobnosti žáků

- Rozvíjení všestranné spolupráce s rodinami žáků a s pedagogy

Formy vzdělávání

ŠD zajišťuje především pravidelné každodenní aktivity pro žáky. Střídají se zde činnosti zájmové, činnosti odpočinkové, spontánní aktivity. ŠD umožňuje také přípravu na vyučování.

- Výtvarná a pracovní činnost
- Dramatická a hudební výchova
- Odpočinkové činnosti
- Sportovní aktivity
- Rekreční činnosti
- Příprava na vyučování

Celoroční plán práce školní družiny:

Provoz školní družiny za běžných podmínek:

Odpolední družina 12:15 – 14:15

Školní družina zabezpečuje žákům náplň volného času odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit.

Žák je přijímán do školní družiny na dobu jednoho školního roku.

Odpočinkové činnosti

- odstraňování únavy žáků z vyučování, relaxace (dle jejich individuálních potřeb)
- relaxační cvičení, navozování a vytváření pohody žáků
- odpočinkové a relaxační aktivity na koberci
- prohlížení obrázků, četba knih, časopisů, poslech hudby, pohádek

- stolní hry, hry s hračkami, společenské hry, jazykové hry, konverzace, vyprávění
- hudební a hudebně-pohybové chvílky
- aktivity zaměřené na rozvoj sebereflexe a sebehodnocení

Zájmové a rekreační činnosti

- sportovní
- aktivity zaměřené na rozvoj tělesně-kinestetické inteligence
- kolektivní hry a soutěže
- průpravná cvičení, tělovýchovné chvílky
- posilování tělesné zdatnosti
- upevňování morálních vlastností, potlačování nesportovního chování (fair-play),
- vytváření kladných citových vztahů v týmu
- vštěpování zásad bezpečnosti a hygieny při sportovních aktivitách
- pohybová aktivita na čerstvém vzduchu s přihlédnutím k počasí a zdravotnímu stavu žáků
- tělovýchovné chvílky, míčové hry
- soutěživé hry, pohybové hry, konstruktivní a tematické hry

Přírodovědné a environmentální činnosti

- aktivity zaměřené na rozvoj přírodovědné gramotnosti
- rozvoj zájmu o přírodu
- práce s atlasy, vyhledávání informací o živé a neživé přírodě (knihovna, PC)
- výchova k ohleduplnému a šetrnému přístupu k přírodě, ochraně životního prostředí
- pozorování přírody a jejích proměn, využití terénních badatelských sad

- třídění a zpracování odpadů (sběrové akce)
- nauka o počasí
- péče o živočichy a rostliny v budově školy, pobyt a práce na školní zahradě

Estetické činnosti

- využívání rozličných metod a prvků výtvarné, hudební, literární a dramatické výchovy
- probouzení zájmu o četbu, poslech a dramaturgii
- rozšiřování vědomostí a dovedností v oblasti kresby, malby, modelování a pracovních dovedností
- práce s přírodninami a netradičními materiály
- montáže a demontáže stavebnic
- vedení k samostatné tvořivé práci, rozvoj kreativního myšlení
- rozvoj řeči a komunikace
- ohleduplné chování, tolerance odlišností (věkových, pohlavních, rasových, ...)
- hygiena, péče o zdraví, bezpečnost práce
- rozvíjení hudební, hudebně-pohybové

Sebeobslužné činnosti (v rámci dalších aktivit)

- upevňování dopravních znalostí
- dodržování zásad osobní hygieny
- seznamování se zásadami zdravého životního stylu
- seznamování se zásadami péče o své zdraví a vlastní zevnějšek
- péče o vlastní věci
- seznamování se zásadami první pomoci, prevence proti úrazům

- zásady stolování
- úklid pracoviště po ukončení jednotlivých činností
- příprava na vyučování
- psaní domácích úkolů (dle domluvy s rodiči a s pedagogy)
- procvičování a upevňování probraného učiva
- podpora rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti
- vyhledávání nových informací (internet, encyklopedie)
- práce s digitálními technologiemi

Tematické celky podle jednotlivých školních měsíců:

ZÁŘÍ

- Vrací se nám družina, zábava nám začíná.
- O prázdninách bylo prima. Každý si teď zavzpomíná.
- Září, září na léto jde stáří.
- Na zahrádce dozrávají plody, které všichni znají.

ŘÍJEN

- Podzimníček čaruje, v přírodě vše zbarvuje.
- Do košíku dáme, houby jen co známe.
- Před zimou vše uklidíme, odpadky my roztřídíme.
- Strašidla se kolem plíží. Pozor už se k tobě blíží.

LISTOPAD

- Počasí všichni znají, vždy se správně oblékají.
- Chystejte se na zimu, Martin veze peřinu.
- Adventní čas, přišel opět mezi nás.
- Málokdo zná pranostiky a vánoční zvyky.

PROSINEC

- Mikuláše vyhlížíme, vždycky se s ním potěšíme.
- Andílku, andílku už nám neseš nadílku?
- Čerte, čerte bu bu bu, já se tě bát nebudu.

LEDEN

- Tři králové opět chodí, obcházejí dobré lidi.
- Všechny děti, buďte tiše, ptáčkům zase kručí v břiše.
- Zima krásně čaruje, po oknech nám maluje.
- Sáňkujeme, lyžujeme, celou zimu sportujeme.

ÚNOR

- Každý rok nás dvanáct je, kdo uhodne, vyhraje.
- Masopust je veselý, každý se rád podělí.
- V lese tiše zůstávám, přírodu rád poznávám.
- Křídla, peří, zobák mám, lidem se rád schovávám.

BŘEZEN

- Kdo se plazí po břiše? Děti, děti buďte tiše.
- Lupu s sebou vezmeme, hmyz s ní hledat budeme.
- Život je i v rybníce, zvířat je tu velice.
- Slaná voda tajemství skrývá, každý se rád do ní dívá.

DUBEN

- Pomlázky si pleteme, na koledu půjdeme.
- Moje tělo, tvoje tělo, není co by neumělo.
- Už mě vůbec nebaví, ležet a být churavý.
- Ovoce a zelenina s nimi je mi vždycky prima.

KVĚTEN

- Rodina je velké štěstí, cestu životem ti klestí.
- Koho já má nejvíc rád? Mamince chci dárek dát.
- Každý má své kamarády, dávají nám dobré rady.

- Vždy se všude dostanu, protože znám dopravu.

ČERVEN

- Jen se všichni podívejte, kolik květin kolem kvete.
- Děti, děti pojdte zpátky. Koukneme se do pohádky.
- Na prázdniny půjdeme, opatrní budeme.
- V družině se nenudíme, všichni tady soutěžíme.